

Số: **827** /LĐTBXH-BHXH

Hà Nội, ngày 07 tháng 3 năm 2018

V/v trả lời kiến nghị của cử tri gửi tới
trước kỳ họp thứ 4, Quốc hội khóa XIV

Kính gửi:

- Đoàn Đại biểu Quốc hội thành phố Hà Nội;
- Đoàn Đại biểu Quốc hội tỉnh Vĩnh Long;
- Đoàn đại biểu Quốc hội tỉnh Long An.

Bộ Lao động - Thương binh và Xã hội nhận được kiến nghị của cử tri thành phố Hà Nội, tỉnh Vĩnh Long và tỉnh Long An do Ban Dân nguyện, Ủy ban Thường vụ Quốc hội chuyển đến tại công văn số 10/BDN ngày 05/01/2018, nội dung kiến nghị như sau:

“Theo Luật Bảo hiểm xã hội 2014, lao động nữ 55 tuổi, nghỉ hưu kể từ năm 2018 trở đi phải có đủ 30 năm đóng bảo hiểm xã hội mới được hưởng tối đa 75% (so với trước năm 2018 chỉ cần có đủ 25 năm đóng bảo hiểm xã hội là được hưởng tỷ lệ tối đa 75%). Như vậy, sau ngày 01/01/2018, lao động nữ nghỉ hưu đóng đủ 25 năm bảo hiểm xã hội thì chỉ được hưởng 65% tiền lương tháng đóng bảo hiểm xã hội. Nhiều cử tri cho rằng cách tính này sẽ thiệt thòi cho lao động nữ, nhất là việc áp dụng không có lộ trình sẽ gây sốc cho người lao động. Trong khi đó, đối với lao động nam có lộ trình từ năm 2018 đến 2023. Cử tri kiến nghị nên áp dụng thời gian tính đóng bảo hiểm xã hội để trả lương cho lao động nữ có lộ trình như nam nhằm giảm bớt được những thiệt thòi cho lao động nữ và đảm bảo thực hiện đúng theo quy định của Hiến pháp và Luật bình đẳng giới (Kiến nghị số 28).

Bộ Lao động - Thương binh và Xã hội xin trả lời như sau:

Luật Bảo hiểm xã hội năm 2014 được xây dựng trong bối cảnh Việt Nam đang trải qua thời kỳ cơ cấu dân số vàng nhưng cũng đã bước sang giai đoạn già hóa dân số với tốc độ được đánh giá là nhanh nhất thế giới; tỷ lệ gia tăng số người hưởng lương hưu cao hơn tỷ lệ tăng trưởng số người tham gia bảo hiểm xã hội; tuổi thọ bình quân của dân số gia tăng nhanh chóng dẫn đến thời gian hưởng lương hưu bình quân kéo dài hơn so với trước đây; chính sách bảo hiểm xã hội vốn được thiết kế cho đối tượng ban đầu là công nhân, viên chức Nhà

nước do Ngân sách nhà nước bảo đảm đã mở rộng ra các đối tượng lao động khác nhưng chưa được điều chỉnh phù hợp; tỷ lệ giữa mức lương hưu được hưởng và mức tiền lương bình quân đóng bảo hiểm xã hội của người lao động được đánh giá là cao hơn rất nhiều so với các nước có mức đóng tương tự, từ đó dẫn đến quỹ BHXH có thể mất cân đối trong tương lai gần.

Vì vậy, một trong những mục tiêu đặt ra khi sửa đổi Luật Bảo hiểm xã hội năm 2006 là cần có những điều chỉnh về chính sách để bảo đảm cân đối quỹ hưu trí và tử tuất trong dài hạn theo hướng hoặc là tăng mức đóng, hoặc là giảm mức hưởng.

Việc tăng tỷ lệ đóng vào quỹ hưu trí và tử tuất đã được điều chỉnh trong giai đoạn từ năm 2010 đến năm 2014 theo quy định của Luật Bảo hiểm xã hội năm 2006 và được đánh giá là cũng đã tới ngưỡng để các doanh nghiệp có thể thực hiện, khó có thể tăng thêm.

Do vậy, để bảo đảm khả năng cân đối của quỹ bảo hiểm xã hội cần xem xét điều chỉnh tỷ lệ hưởng lương hưu cho phù hợp với nguyên tắc đóng - hưởng. Tuy nhiên, việc điều chỉnh giảm tỷ lệ hưởng lương hưu tối đa từ 75% xuống khoảng 50% - 55% (mức bình quân trên thế giới) như khuyến nghị của các tổ chức quốc tế là khó có thể thực hiện. Vì vậy, Luật Bảo hiểm xã hội năm 2014 được Quốc hội thông qua theo hướng vẫn duy trì tỷ lệ hưởng lương hưu tối đa 75%, tuy nhiên cần kéo dài thời gian đóng góp để đạt được tỷ lệ này thêm 5 năm đối với cả nam và nữ.

Cụ thể, theo quy định tại khoản 2 Điều 56 và khoản 2 Điều 74 của Luật Bảo hiểm xã hội năm 2014 thì: Từ năm 2018, số năm đóng bảo hiểm xã hội để đạt được tỷ lệ hưởng lương hưu 75% của lao động nam là 31 năm đối với người nghỉ hưu trong năm 2018; 32 năm đối với người nghỉ hưu trong năm 2019; 33 năm đối với người nghỉ hưu trong năm 2020; 34 năm đối với người nghỉ hưu trong năm 2021; 35 năm đối với người nghỉ hưu từ năm 2022 trở đi. Riêng đối với lao động nữ thì từ năm 2018 trở đi, thời gian đóng bảo hiểm xã hội để đạt tỷ lệ hưởng lương hưu tối đa là 30 năm.

Tuy nhiên, hạn chế trong quy định của Luật Bảo hiểm xã hội năm 2014 là đối với nam thì việc điều chỉnh được thực hiện theo lộ trình nhưng đối với nữ thì không nên tạo sự chênh lệch lớn giữa mức lương hưu của lao động nữ có cùng thời gian đóng bảo hiểm xã hội (có dưới 30 năm đóng bảo hiểm xã hội) nghỉ hưu trước và sau thời điểm ngày 01/01/2018.

Vấn đề này, Bộ Lao động - Thương binh và Xã hội đã chủ động tổ chức nghiên cứu, đánh giá tác động của quy định này, đề xuất phương án để báo cáo Chính phủ và ngày 21/11 /2017, Chính phủ đã có Báo cáo số 548/BC-CP báo cáo

Quốc hội về xử lý chênh lệch giữa mức lương hưu đối với người nghỉ hưu trước và sau thời điểm ngày 01/01/2018 theo quy định của Luật Bảo hiểm xã hội năm 2014.

Trên đây là trả lời kiến nghị cử tri của Bộ Lao động - Thương binh và Xã hội, trân trọng gửi tới Đoàn Đại biểu Quốc hội thành phố Hà Nội, Đoàn Đại biểu Quốc hội tỉnh Vĩnh Long và Đoàn Đại biểu Quốc hội tỉnh Long An để trả lời cử tri./

Nơi nhận:

- Như trên;
- Ban Dân nguyện;
- Ủy ban Thường vụ Quốc Hội;
- Chủ nhiệm VPQH;
- Bộ trưởng, Chủ nhiệm VPCP;
- Bộ LĐTBXH: Lãnh đạo Bộ, các đơn vị liên quan;
- Sở LĐTBXH: thành phố Hà Nội, tỉnh Vĩnh Long; tỉnh Long An;
- Lưu: VT, BHXH.

BỘ TRƯỞNG

Đào Ngọc Dung